

Primaria

Lingua 3

Programación

Unidade 9

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliados
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A illa remeira (2)

Descrición da unidade

Continúa o cómic da unidade anterior e descobre un verdadeiro tesouro: o do cofre e o da lectura. Así, dunha maneira atraente e lúdica, anímase o alumnado a abordar os contidos deste novo capítulo ambientado na beiramar. Aquí, ademais de enriquecer o vocabulario, de profundar na aprendizaxe da gramática e de mellorar a ortografía, terán a oportunidade de crear anuncios, contar contos e demostrar o seu compromiso co medio.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido ao mar.
- Os prefixos e os sufixos.
- Identificación dos posesivos como un tipo de determinante.
- Palabras con *r* e con *rr*.
- Creación de anuncios.
- Estrutura do conto: introdución e nó.
- Aspectos do patrimonio e dos recursos naturais.

Temporalización:

Marzo:

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Utilizar correctamente o léxico referido ao mar.
- Formar palabras derivadas por prefixación e sufixación.
- Coñecer e utilizar correctamente os determinantes posesivos.
- Escribir correctamente palabras con *r* e con *rr*.
- Identificar a introdución e o nó como partes do conto.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Audición do cómic e dos sons do apartado «Escoito e falo» cunha actitude favorable. • Lectura e comprensión dun cómic. • Adquisición de novo vocabulario referido ao mar e formación de palabras derivadas mediante prefixos e sufixos. • Identificación e uso dos determinantes posesivos. • Palabras con <i>r</i> e con <i>rr</i>. • Creación de anuncios. • Estrutura do conto: introdución e nó. • Coñecemento do contorno e dos recursos naturais: o Día da Auga. 	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler un cómic con fluidez e comprensión.	2.1. Le un cómic con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global dun cómic e responde cuestións de comprensión.
	3. Aumentar o vocabulario referido ao mar e identificar palabras derivadas por prefixación e sufixación.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao mar e palabras novas. 3.2. Forma palabras derivadas a partir doutras dadas engadindo certos prefixos e sufixos.
	4. Introducir conceptos gramaticais básicos: os determinantes posesivos.	4.1. Coñece e emprega con corrección os determinantes posesivos.
	5. Escribir correctamente palabras con <i>r</i> e con <i>rr</i> .	5.1. Escribe correctamente palabras con <i>r</i> e con <i>rr</i> .
	6. Crear anuncios.	6.1. Interpreta carteis e crea un anuncio.
	7. Coñecer a estrutura do conto: introdución e nó.	7.1. Identifica a introdución e o nó como partes do conto.
	8. Aprender algúns aspectos do patrimonio natural.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos do patrimonio natural.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais atentamente.	<ul style="list-style-type: none"> • CD-Audio do LA.
2.1. Le un cómic con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Suxestións metodolóxicas da PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na primeira dobre páxina desta unidade da PD.
2.2. Comprende o sentido global dun cómic e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD. • Actividade 1 de reforzo e actividade 1 de ampliación dos RF. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao mar e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.
3.2. Forma palabras derivadas a partir doutras dadas engadindo certos prefixos e sufixos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
4.1. Coñece e emprega con corrección os determinantes posesivos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo e actividades 2 e 3 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
5.1. Escribe correctamente palabras con <i>r</i> e con <i>rr</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 3 de reforzo dos RF. • Actividades propostas na PD. • CD-Audio do LA (ditado).
6.1. Interpreta carteis e crea un anuncio.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
7.1. Identifica a introdución e o nó como partes do conto.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 5 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos do patrimonio natural.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Suxestións metodolóxicas da PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Manexar elementos de comunicación non verbal nas diversas situacións comunicativas.	Ilustra o slogan dun anuncio cun debuxo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
	Identificar e manipular elementos matemáticos en situacións cotiás.	Interpreta medidas expresadas numericamente.
	Interactuar co contorno natural de maneira respectuosa.	Coida o contorno ambiental. Recoñece a importancia de facer un uso responsable dos recursos naturais. É consciente do impacto que ten a acción individual no medio ou no deterioro da natureza en xeral.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.
	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta información verbal e gráfica Valora o apoio visual para a correcta interpretación dun cómic.

<i>Aprender a aprender.</i>	Empregar o dicionario como fonte de información.	Manexa o dicionario como apoio para a aprendizaxe e para resolver as actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.
	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento crítico, creativo, emocional e interdependente.	Desenvolve un pensamento propio para interpretar a publicidade e a realidade que o rodea con espírito crítico.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Mostra iniciativa e implícase no coidado do contorno.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.	Establece unha escala de valores con criterio propio e é consecuente con ela.
	Mostrar dispoñibilidade para a colaboración activa.	Participa con interese no coidado do patrimonio natural.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora a amizade como unha relación interpersoal básica. Valora a carta como forma de comunicación interpersoal. Valora, respecta e coida os espazos naturais.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Asumir responsabilidades e dar conta delas.	Valora a paisaxe e mostra unha actitude de compromiso en relación coa conservación do medio.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coida a presentación nas actividades desenvolvidas.
	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Goza coa poesía e coa riqueza do contorno natural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos o cómic no CD-Audio ou lémosllelo en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos suxestións metodolóxicas e actividades da PD, e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido ao mar no LA e co apoio do dicionario.
- Traballamos a formación de palabras mediante prefixación e sufixación.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD.

Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar determinantes posesivos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos no LA o uso de *r* e *rr*.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de reforzo dos RF.

Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA a crear anuncios.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de ampliación dos RF.

Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos no LA a estrutura dos contos: introdución e nó.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de ampliación dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con actividades da PD.

Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos no LA aspectos culturais comúns a varios lugares do mundo.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Deberán reforzarse as habilidades de comprensión lectora e de expresión, tanto oral como escrita, mediante as diferentes modalidades textuais que se ofrecen na unidade.
- Cómpre reparar nas peculiaridades do cómic, igual que suxerimos na unidade didáctica anterior. Pero ademais, cómpre reparar nas onomatopeas, un elemento expresivo moi frecuente e do que aparecen abundantes exemplos nesta segunda parte da historia de Libro e Marcopola.
- Insistimos, unha vez máis, na importancia de fomentar o aspecto lúdico da linguaxe, mediante as actividades de creación, os trabalinguas, «A caixa dos contos»...
- Coma sempre, é fundamental fixar hábitos de traballo e habituar ao alumnado ao manexo correcto do dicionario.
- Tamén, é importante reforzar os contidos que ofrezan maior dificultade para os alumnos con abundante práctica. Lembre que pode reforzar e ampliar a información do libro coas actividades fotocopiáveis e co libro dixital.
- Suxerimos aproveitar o campo semántico da unidade e o Día da Auga para facer fincapé na nosa responsabilidade en relación co coidado do medio e a súa conservación. Neste sentido, serán de moita utilidade as actividades competenciais que se propoñen na última páxina da unidade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- A caixa dos contos.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
 - Geronimo Stilton: *O misterio do tesouro desaparecido*, Ed. Planeta.
 - -----: *O galeón dos gatos piratas*, Ed. Planeta.
 - Manuel M. Barreiro: *Area Maior*, Edicións Xerais, col. Merlín.
 - Pepe Carreiro: *Os viquingos en Galicia*, Ed. A Nosa Terra.
 - Saviour Pirotta: *A volta ao mundo en 80 contos*, Baía Edicións.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Información de interese:
 - O reino dos contos: <http://www.oreinodoscontos.com>
 - Caderno verde: <http://www.cadernoverde.com/index.php?r=site/index>
 - Museo do mar de Galicia: <http://museodomar.xunta.es/gl>
 - Enrédate (programa educativo de UNICEF dirixido aos centros de ensino: <http://www.enredate.org/docs/doc4e8469adcb3ec.pdf>

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevezo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?